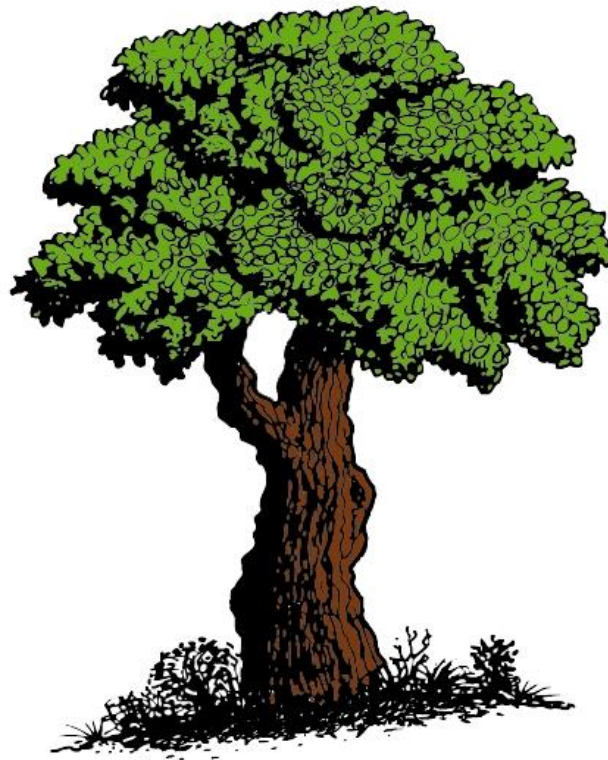

Kursplan

Utbildning för behandling av enskilda plantor i skogsplantering

Innehållsförteckning

1. Definitioner och gemensamma krav.....	3
1.1. Huvudman.....	3
1.2. Kursledning.....	3
1.3. Föreläsare.....	3
1.4. Närvaro.....	3
1.5. Prov.....	4
1.6. Språk.....	4
1.7. Läs- och skrivsvårigheter.....	4
1.8. Kursavgifter.....	4
1.9. Kursutvärdering.....	4
1.10. Fortbildning för huvudmän och kursledningar.....	5
1.11. Publicering av kurser.....	5
1.12. Omfattning.....	5
1.13. Målgrupp.....	5
1.14. Syfte.....	5
1.15. Mål.....	5
2. Kursupplägg.....	6
2.1. Innehåll.....	6
2.1.1. Allmänt om växtskyddsmedel.....	6
2.1.2. Växtskyddsmedlens hälsorisker.....	6
2.1.3. Risker för den omgivande miljön.....	6
2.1.4. Det praktiska bekämpningsarbetet.....	7
2.2. Provets innehåll.....	8
2.3. Litteratur.....	8

1. Definitioner och gemensamma krav

1.1. Huvudman

Jordbruksverket är huvudman för utbildningen. Huvudmannen har ansvar för att det erbjuds kurser efter behov, att kursplanen följs och för att administrationen (ansvaret för att kurser arrangeras, anmälan till kurser, examination, tillståndsprovning, inmatning i Ping-Pong och utskick av beslut) sköts. Huvudmannens representant ska hålla kontakt med kursledningen för att upprätthålla kontinuitet och för att utveckla utbildningen. Det kan ske genom att vid lämpliga tillfällen närvara vid utbildningen och genom att fortlöpande hålla en dialog med kursledningen om kursmaterial och kursinnehåll.

Huvudmannen kan välja att utföra utbildningen i egen regi eller att sluta avtal om utförandet med andra aktörer. I dessa fall är Jordbruksverket fortfarande huvudman och ansvarig för administrationen.

De som för huvudmannen ska genomföra examination ska ha en egen aktuell behörighet.

1.2. Kursledning

Den organisation som genomför utbildningen är kursledning.

Kursledningens representant som leder arbetet med utbildningen är kursledare och ska ha en egen aktuell behörighet.

Kursledaren ska planera upplägget av kurserna, boka föreläsare och lokaler, förmedla planering av genomförande, målgrupp, upplägg och kursplan till samtliga föreläsare.

Det är lämpligt att kursledaren närvarar under hela kursen.

Organisationer, företag och andra aktörer som säljer växtskyddsmedel får inte vara kursledare för en utbildning som ger behörighet att använda växtskyddsmedel.

1.3. Föreläsare

De personer som anlitas som föreläsare på utbildningarna ska ha kompetens inom det eller de avsnitt som de ska förmedla kunskaper om. Föreläsarna ska kunna ge en opartisk och objektiv framställning.

Det är en fördel om föreläsare har en egen behörighet i användning av växtskyddsmedel. Behörigheten ger en bra bakgrund som innebär att man har goda kunskaper om miljö och arbetsmiljö.

1.4. Närvaro

Närvaro under hela utbildningen är obligatorisk. Vid kurstillfället ska kursdeltagarna legitimera sig. Undervisningen ska vara lärarledd men kan, via t.ex. videokonferens, vara av distanskaraktär. I de fall Jordbruksverket tillhandahåller E-learning eller liknande utbildningar kan detta ersätta närvarokravet.

Undervisning inom gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar får inte tillgodoräknas. Elever på sådana utbildningar ska delta i kurserna på samma villkor som andra kursdeltagare.

1.5. Prov

Provet sätts samman och rättas av kursledningen. I de fall då kursledningen inte är en myndighet utformas prov i samarbete med huvudmannen.

På provet bör huvudsakligen frågor som anknyter till de praktiska momenten i hanteringen och användningen finnas med. Frågeställningarna ska ha berörts under kursen. De ska återspegla de kunskaper, med betoning på det praktiska bekämpningsarbetet, som har förmedlats under kursen samt omfatta de minimikrav som ställts upp för kursen. Kursdeltagarna får under provet ha tillgång till all kurslitteratur, anteckningar och miniräknare, men kommunikation med andra personer får inte ske.

I kursplanen anges områden som måste tas upp i provet. Varje fråga ska poängsättas eller bedömas med godkänd (G) eller inte godkänd (IG). Det bör anges redan på provet om det bedöms med ett poängantal eller med godkänt/inte godkänt. För några specificerade områden måste frågorna besvaras korrekt för att kursdeltagarens prov ska godkännas. Totalt sett ska minst 70 % av den totala poängen eller motsvarande uppnås för att provet ska kunna godkännas.

I avsnittet *Provets innehåll* anges de områden som måste tas upp i provet samt de frågor som måste vara korrekt besvarade.

1.6. Språk

Eftersom kursdeltagarna efter kursen själva ska klara av att utföra bekämpningsarbete, till exempel läsa etikett och säkerhetsdatablad, är det viktigt att de förstår svenska. Undervisning ska därför i första hand ske på svenska och provet ska vara författat på svenska. Efter överenskommelse med huvudmannen finns det möjlighet att ordna kurser med tolk. Provsvaren kan få skrivas på annat språk än svenska efter överenskommelse med huvudmannen.

1.7. Läs- och skrivsvårigheter

Med hänsyn till de krav som ställs på bekämpningsarbetet och dokumentationen av det måste krav på läs- och räknekunnighet ställas. Kursdeltagare med läs- och skrivsvårigheter måste själva kunna läsa en etikett, men kan få hjälp med att förstå provfrågorna och den information som ligger till grund för frågorna. Kursdeltagaren kan få extra tid för att genomföra provet. Enstaka frågor som kräver mer skrivande kan redogöras för muntligt inför kursledningen.

För de kursdeltagare som önskar finns kursboken ”Säker bekämpning” som ljudbok. Ljudboken finns att beställa hos Jordbruksverket. Kursdeltagarna får behålla sin ljudbok efter avslutad utbildning.

1.8. Kursavgifter

Huvudmannen sätter kursavgiften utifrån de krav som finns på kostnadstäckning.

1.9. Kursutvärdering

För varje kurs bör en kursutvärdering göras av deltagarna. En gemensam grund för utformning av denna finns tillgänglig i kurshandledningen. Denna kan sedan kompletteras med frågor som tar upp mer specifika frågor för den aktuella kursen.

1.10. Fortbildning för huvudmän och kursledningar

Jordbruksverket anordnar fortbildningskursen *Att använda växtskyddsmedel* varje år. Kursledning ska delta i denna fortbildning varje år i möjligaste mån, dock minst vartannat år. Fortbildningen ger inte endast en uppdatering kring frågor rörande kurserna och ny kunskap utan är även en arena där huvudman, kursledning och andra har möjlighet att mötas och diskutera samarbeten och frågor kring gemensamma ämnen.

1.11. Publicering av kurser

Planerade kurser publiceras i Ping-Pong av huvudman eller kursledning beroende vad som är lämpligast. Huvudman och kursledning informerar om kursutbudet via web och andra lämpliga kanaler.

1.12. Omfattning

Kursen ger behörighet att använda växtskyddsmedel för behandling av enskilda plantor i skogsplantering mot skadeinsekter och fläckvis behandling av ogräs i skogsplantering.

1.13. Målgrupp

Kursen är avsedd för personer som yrkesmässigt ska bekämpa insektsangrepp på enskilda plantor i skogsplantering samt fläckvis ogräsbekämpa inför skogsplantering.

1.14. Syfte

Utbildningen ska bidra till att minska riskerna för människors och djurs hälsa och att resterna i och riskerna av växtskyddsmedel för den omgivande miljön minimeras.

1.15. Mål

Kursen ska uppfylla kraven i direktiv 2009/128 EG om hållbar användning av bekämpningsmedel, vilket innebär att:

Kursen ska ge kunskaper om växtskyddsmedlens egenskaper, vilka risker som finns och hur de ska hanteras. Användaren ska ha kännedom om bedömning av bekämpningsbehovet och kunskaper för att kunna genomföra ett för omgivande miljö och arbetsmiljö säkert och effektivt arbete med växtskyddsmedel.

Användaren ska ha kunskap om de bestämmelser som finns för hantering och användning av växtskyddsmedel samt vilka risker som finns för hälsa och miljö.

Användaren ska ha tillräckliga kunskaper för att kunna utnyttja teknisk utrustning så att bästa ekonomi och utbyte uppnås, samtidigt som riskerna för miljön hålls nere.

2. Kursupplägg

Kursen omfattar 1 dag (7 timmar).

Fördelning av tiden	Lektioner à 45 minuter
Allmänt om växtskyddsmedel	1
Växtskyddsmedlens hälsorisker	1
Risker för den omgivande miljön	1
Det praktiska bekämpningsarbetet samt övningsuppgifter	3
Prov	1
Summa	7

2.1. Innehåll

2.1.1. Allmänt om växtskyddsmedel

Växtskyddsmedlens sammansättning, egenskaper och verknings sätt. Klassning och märkning av preparat/faroklasser och behörighetsklasser. Statistik över användningen i Sverige

Etikett, säkerhetsdatablad och bruksanvisning.

2.1.2. Växtskyddsmedlens hälsorisker

Hälsorisker

- doser – giftighet
- toxicitet – akut och kronisk
- tillförselvägar till kroppen
- förgiftningssymtom
- arbetsmiljölagstiftning

Skyddsåtgärder

- personlig skyddsutrustning
- personlig hygien
- arbetsrutiner
- information via etikett och säkerhetsdatablad
- förvaring och transport
- rester och tomemballage

Åtgärder vid förgiftning

2.1.3. Risker för den omgivande miljön

Transport av bekämpningsmedel

- i luften - vindavdrift och förångning
- i marken
- i vatten - grund- och ytvatten

Nedbrytning och persistens

Växtskyddsmedel i vattendrag

- oavsiktlig spridning på vägkanter
- dikesrenar
- spill och vid påfyllning
- bestämmelser då vatten hämtas i vattendrag
- tömning av rester och rengöring

Inverkan på nyttoinsekter, speciellt bin. Inverkan på floran.

Integrerat växtskydd, möjliga förebyggande åtgärder och alternativ till kemiska växtskyddsmedel.

Speciell miljölagstiftning

- miljöbalken
- Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (spridningsföreskriften)
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:49) om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel

Arbetsrutiner inkl. val av växtskyddsmedel för att motverka miljöriskerna, vid påfyllning, spridning och rengöring.

2.1.4. Det praktiska bekämpningsarbetet

Hantering

- Förvaring av preparat och plantor
- Ergonomi; att kunna ställa in selen
- Arbetsteknik
- Hantering av preparat, överbliven sprutvätska
- Förvaring av plantor och preparat
- Vattendragshänsyn
- Prova utrustning och att behandla

Ogräs- och skadegörarbekämpning

- Skadeinsekterna, deras biologi och förekomst
- Skadefrekvens och konsekvenser.
- Varför bekämpa?
  - o ogräsen och skadegörarna kan medföra skadeförluster, försämrad kvalitet m.m.
- Ekonomin i kemisk bekämpning.
- Val av dos
  - o väderlekens inverkan – vindavdrift
  - o beståndets inverkan,
  - o ogräsens art, storlek m.m.

Tekniska åtgärder som påverkar vindavdriften.

- Tekniska åtgärder som påverkar resultatet, möjlighet att minska doserna m.m.
- Munstycksval.
- Kalibrering.
- Beräkning av preparatmängd.
- Rengöring av utrustning.
- Omhändertagande av avfall.
- Dokumentation av spridningen.

2.2. Provets innehåll

För generella instruktioner, se under rubriken *Prov* ovan.

Provet ska innehålla frågor om:

- etiketter (med delfrågor eller i kryssform)
- regler kring förvaring
- val av preparat och dos
- skyddshygien
- spridningsföreskriften
- integrerat växtskydd
- kalibreringsmetod
- villkor för vissa preparat (t.ex. kryssfråga)

För att provet ska vara godkänt måste vissa frågor vara korrekt besvarade oavsett övrig bedömning eller poängsumma. Dessa är:

- en etikettfråga med delfrågor eller i kryssform
- regler kring förvaring
- integrerat växtskydd

2.3. Litteratur

Obligatorisk litteratur. Övrig litteratur anpassas till kursupplägg

- Säker bekämpning, Natur och Kultur, senaste utgåvan
- Specialhäfte skog, SJV, BE 7
- Säkerhetsdatablad, etiketter m.m. för några aktuella preparat